

Gjengangere

Vi må hilse på noen gamle og nyere kjenninger som stadig viser seg, også i manus til Tidsskriftet.

PUBLISERT 5. januar 2013

Men ikke på trykk hvis språkvaskeren har gjort jobben sin. Blant de nyeste, i rask spredning, er «ha rett på» istedenfor «ha rett til» eller «ha krav på» – En som heller ikke har lang fartstid, men bevares hvor fort den sprer seg, er «både..., men også». Det heter «både ... og». «Det fins både A og B. Det fins A, men også B.»

Blant de gamle er *ovenfor/overfor*. *Ovenfor* betyr «høyere oppe (enn)» og ikke noe annet. Alt annet er *overfor*, dvs. «midt imot, rett foran». «Vi star overfor store oppgaver/problemer/utfordringer. Se linje 2 ovenfor.»

Å *minske* noe betyr å gjøre det mindre, å *minke* betyr å bli mindre. «Utgiftene minker hvis vi minsker forbruket.»

Tilgang på noe betyr at det fins, tilgang til noe at vi kan få tak i det. De fleste som bruker dette feil, skriver «tilgang til» når de mener «tilgang på». «Det er dårlig tilgang på gode nyheter, men vi har tilgang til pc hvis det kommer noen å skrive om.»

«De hjelper hverandre gjensidig» er det som noen kaller «smør på flesk». Ingenting kan bli mer gjensidig enn det som *hverandre* uttrykker alene.

Vi avslutter for denne gangen med *ikke nødvendigvis/nødvendigvis ikke*. De har nærmest motsatt betydning. Det første betyr «ikke helt sikkert, ikke for enhver pris», det andre «absolutt ikke, helt klart ikke». De fleste som velger feil, skriver «nødvendigvis ikke» når de mener «ikke nødvendigvis».

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 50, nummer 1, 2013, side 37